

Gmina Tyczyn

Nr 7 (613)
26.07 – 29.08.2020 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

W numerze:

- Wyniki II tury wyborów prezydenckich w gminie Tyczyn
- Konkursy na dyrektorów szkół podstawowych w Kielnarowej i Tyczynie rozstrzygnięte
- O czerwcowych powodziach
- Jak załatwić sprawy urzędowe bez ruszania się z fotela?
- Zaproszenie na gminne dożynki
- Wspominamy Franciszka Kotulę

Zajęcia wakacyjne w gminie Tyczyn

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

Zajęcia warsztatowe w Skansenie w Kolbuszowej

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

26 czerwca br. odbyła się XXIV sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie.

Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Wotum zaufania dla Burmistrza Tyczyna.** Po przeprowadzeniu debaty nad Raportem o Stanie Gminy Tyczyn za rok 2019 Rada Miejska udzieliła wotum zaufania Burmistrzowi Tyczyna za 2019 r.
- **Rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Tyczyn za 2019 r.** Po rozpatrzeniu przedłożonego przez Burmistrza Tyczyna sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Tyczyn za 2019 r., RM w Tyczynie zatwierdziła sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Tyczyn za ubiegły rok.
- **Absolutorium dla Burmistrza Tyczyna za 2019 r.** Po zapoznaniu się ze: sprawozdaniem finansowym Gminy Tyczyn za 2019 r., sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Tyczyn za ubiegły rok, informacją o stanie mienia Gminy Tyczyn, opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu Burmistrza Tyczyna z wykonania budżetu za 2019 r., opinią Komisji Rewizyjnej, RM w Tyczynie udzieliła Burmistrzowi Tyczyna absolutorium za rok 2019.
- **Wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia.** Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9.12.2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy umożliwia kierowanie osób do środowiskowych domów samopomocy działających na terenie innych gmin. Możliwość kierowania mieszkańców Gminy Tyczyn do placówki środowiskowej działającej na terenie Gminy Miasto Rzeszów wymaga (zgodnie z § 7 ust. 4 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej) zawarcia porozumienia przekazującego do realizacji zadania publiczne. Porozumienie nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu Gminy Tyczyn, gdyż prowadzenie środowiskowych domów samopo-

mocy jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę, w całości finansowanym przez budżet państwa.

- **Uchwalenia VIII zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.** Przystąpienie do sporządzania VIII zmiany ww. studium wynika z aktualnych potrzeb społeczno-gospodarczych i konieczności dostosowania zapisów studium do obecnych potrzeb i możliwości rozwoju gminy Tyczyn. Zakres ustaleń projektu VIII zmiany studium jest zgodny z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Powierzchnia obszaru objętego zmianą studium w Kielnarowej wynosi około 4,51 ha. Zgodnie z ewidencją gruntów obszar stanowi częściowo użytki rolne klasy III, użytki leśne klasy I i użytek leśny własności Skarbu Państwa, co oznacza, że będzie wymagane wystąpienie o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. W obszarze objętym VIII zmianą studium uwzględnia się możliwość lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w obszarze o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach Kielnarowej.

- **Zmiany Uchwały Nr XXIII.160.20 z dnia 29.05.2020 r.** W ww. uchwale zwiększono emisję obligacji komunalnych do kwoty 6 200 000 zł, w związku z powyższym należy ustalić nowy limit zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek, który wynosi:
  - sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu - do kwoty 2 000 000 zł;
  - spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, kredytów, wykupu obligacji - w kwocie 2 776 752 zł;
  - planowanego deficytu w kwocie - 3 423 248 zł.
- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2020 r.**

Tekst: **Joanna Włoch-Dłurzej**
- pracownik UM w Tyczynie

Urząd Miejski w Tyczynie - wykaz przydatnych numerów telefonu	
Sekretariat	17 23-04-941
Profil Zaufany	17 23-04-929
Urząd Stanu Cywilnego	17 23-04-931
Ewidencja ludności, dowody osobiste	17 23-04-939
Podatek rolny	17 23-04-934
Budownictwo	17 23-04-918 17 23-04-919
Geodezja	17 23-04-921
Inwestycje	17 23-04-913
MGOPS	17 23-04-910 -912, -914
Działalność gospodarcza	17 23-04-926
Zarządzanie kryzysowe	17 23-04-930
Ochrona środowiska	17 23-04-915

Wyniki II tury wyborów prezydenckich w gminie Tyczyn

Frekwencja w gminie Tyczyn: **71,58%**

Liczba ważnych głosów oddanych na **Andrzeja Dudę**: 4219 (73,46%)

Liczba ważnych głosów oddanych na **Rafała Trzaskowskiego**: 1524 (26,54%)

Obwodowa komisja wyborcza	Frekwencja %	Liczba ważnych głosów oddanych na Andrzeja Dudę	Liczba ważnych głosów oddanych na Rafała Trzaskowskiego
M-GOK Tyczyn holl	71,97	528 (63,23%)	307 (36,77%)
M-GOK sala widowiskowa	74,47	889 (65,85%)	461 (34,15%)
Kielnarowa	71,39	793 (73,56%)	285 (26,44%)
Borek Stary	70,94	816 (80,47%)	198 (19,53%)
Hermanowa Dom Ludowy	72,33	640 (79,70%)	163 (20,30%)
Hermanowa Szk. Podst.	66,24	553 (83,41%)	110 (16,59%)

Konkursy na dyrektorów szkół podstawowych rozstrzygnięty!

Informacja o wyniku konkursu na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej w Kielnarowej. Komisja Konkursowa powołana zarządzeniem nr 52.2020 Burmistrza Tyczyna z dnia 26.06 br. w celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej w Kielnarowej, w drodze tajnego głosowania wyłoniła kandydaturę **Wacława Wardy**.

Wacław Warda

Informacja o wyniku konkursu na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej im. Stanisława Staszica w Tyczynie. Komisja Konkursowa powołana zarządzeniem 53.2020 Burmistrza Tyczyna z dnia 26.06 br. w celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej im. Stanisława Staszica w Tyczynie, w drodze tajnego głosowania wyłoniła kandydaturę **Zofii Międlar-Mruk**.

Wybrany Dyrektorem życzymy wielu sukcesów zawodowych i osobistych, spełnienia wszelkich planów i zamierzeń oraz tego, aby wykonywany zawód był zawsze dla Państwa źródłem satysfakcji.

Tekst:
Ewelina Wyżykowska
- kierownik
Gminnego Zespołu Obsługi
Szkół w Tyczynie

Zofia Międlar-Mruk

Kolejne fundusze dla Gminy Tyczyn z programu Zdalna Szkoła +

Gmina Tyczyn pozyskała kolejne 74 991,68 zł w ramach projektu „Zdalna Szkoła+” na wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy i wsparcie uczniów w procesie zdalnego nauczania. To już kolejny zastrzyk finansowy dla naszych jednostek oświatowych, które w kwietniu br. dofinansowane zostały kwotą 69 974,98 zł, również przeznaczoną na zakup sprzętu komputerowego. „Zdalna Szkoła Plus” jest kontynuacją poprzedniego wsparcia. **Łącznie z obu programów otrzymaliśmy kwotę w wysokości 144 966,66 zł.**

Tym razem program „**Zdalna szkoła +**” koncentruje się na zapewnieniu sprzętu przede wszystkim rodzinom wielodzietnym (liczących co najmniej troje dzieci), w których występuje niewystarczająca ilość urządzeń do nauki zdalnej dla dzieci. Sprzęt po wznowieniu lekcji będzie zwracany i będzie służył do prowadzenia zajęć w pracowniach komputerowych w szkołach na terenie naszej gminy.

Sprzęt w ramach projektu dostarczono do szkół podstawowych w gminie Tyczyn:

Projekt finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa I Powszechny dostęp do szybkiego internetu, Działanie 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” – Program Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.

Tekst: **Ewelina Wyżykowska** - kierownik Gminnego Zespołu Obsługi Szkół w Tycynie

Nowe wnioski o świadczenia rodzinne

Wnioski na kolejny okres 2020/2021 rozpoczynający się 1.11.2020 r. **można składać od:**

- ▶ **1.07.2020 r.** – w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną,
- ▶ **1.08.2020 r.** – w przypadku wniosków składanych drogą tradycyjną.

Jeśli nowy (**kompletny i prawidłowo wypełniony**) wniosek na okres 2020/2021 zostanie złożony:

- **w lipcu i sierpniu 2020**, to przyznanie i wypłata zasiłków rodzinnych nastąpi do końca **listopada 2020**,
- **w wrześniu i październiku 2020** - przyznanie i wypłata zasiłków rodzinnych **za listopad 2020** nastąpi do końca grudnia 2020,
- **w listopadzie i grudniu 2020** - przyznanie i wypłata zasiłku rodzinnego **za listopad i grudzień 2020** nastąpi do końca lutego 2021.

Formularz wniosku jest dostępny na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: <https://www.gov.pl/web/rodzina/wzory-wnioskow-o-swadczenia-dla-rodzin-aktualizacja-na-dzien-29052018-r-do-stosowania-takze-na-okres-20182019>

źródło: **tyczyn.pl**

Czerwcowe powodzie

W ostatnich dniach czerwca burze oraz ulewne deszcze nawiedziły cały kraj, nie ominęły także powiatu rzeszowskiego. Dramatyczna akcja ratowania dobytku trwała m.in. w gminie Dynów, Tyczyn, Hyżne, Chmielnik. Mieszkańcy naszej gminy jak zwykle mogli liczyć na pomoc strażaków, pracowników Urzędu Miejskiego oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie.

W wyniku intensywnych opadów deszczu w dniach 22-26.06 br. Burmistrz Tyczyna powołał Zarządzeniem nr 50/20 z dnia 23.06 br. Komisję ds. szacowania szkód w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Tyczyn. Komisja przyjęła 32 zgłoszenia dotyczące podtopień. Zgodnie z zasadami udzielania pomocy ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęski żywiołowej, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie, działający z upoważnienia Burmistrza Tyczyna, objął pomocą 19 rodzin z terenu Gminy Tyczyn, które poniosły straty w gospodarstwach domowych i podstawowym wyposażeniu gospodarstwa domowego. Kwota zasiłków wypłaconych dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej wyniosła 82 100 zł.

Tekst: **Barbara Lew** – kierownik M-GOPS w Tyczynie

Podczas czerwcowych deszczy w gminie Tyczyn uszkodzone zostały trzy mosty, kilkanaście przepustów oraz duże odcinki brzegu na Strugu i Hermanówce. W wyniku intensywnych opadów powstały też dwa duże ulewiska zagrażające brzegowi Strugu, a także na odcinku 11 kilometrów podmyte zostały drogi. W tej chwili trwa szacowanie strat. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w sierpniowym numerze GT.

Przez gminę Tyczyn płynie Strug oraz Hermanówka i to właśnie te rzeki najczęściej dają się we znaki mieszkańcom, gdy deszcz pada kilka dni i jest bardzo intensywny. W tym roku dużo kłopotów sprawiła Hermanówka. Rzeka kilkakrotnie występowała z koryta, podtapiając znajdujące się w pobliżu gospodarstwa. W Tyczynie szczególnie niebezpiecznie było w okolicach ulic: Sadowej, Grunwaldzkiej (wzdłuż parku) i Szopena. To właśnie tu strażacy mieli najwięcej pracy. W czerwcu druhowie pracowali też przy zabezpieczaniu domów przed wodą spływającą z ulic wprost na podwórka. Przyczyn tego zjawiska jest kilka, a do najważniejszych należą: postępująca urbanizacja, coraz bardziej zwarta zabudowa, uszczelnianie terenów ulicami, chodnikami, betonowanie podwórek i podjazdów.

To nie rzeka, tylko ulica Grunwaldzka w Tyczynie w okolicach parku.
Źródło: Facebook

Droga na Hermanówkę w najbardziej krytycznym momencie.
Źródło: Facebook

Tekst: **Alicja Kustra**

Hermanowa pomaga powodziom

Od Redakcji:

Zwykle strażaków doceniamy dopiero wtedy, gdy coś się stanie. Ulewy, pożary, wypadki to niebezpieczne zdarzenia, z którymi borykają się oni każdego dnia walcząc o ludzkie życie. Tak było i w tym roku podczas czerwcowych opadów deszczu. Strażacy z OSP w Tyczynie, Hermanowej, Kielnarowej i Borku Starego pracowali przez kilka dni, broniąc dobytku mieszkańców przed napływającą wodą. W tym roku druhowie nie zapomnieli też o mieszkańcach z innych gmin, które znalazły się w potrzebie. Informacja o tym w tekstach poniżej.

Trzecia dekada czerwca na długo zapisze się w pamięci mieszkańców naszego regionu. Na skutek gwałtownych opadów deszczu doszło do powodzi błyskawicznej m.in. w sąsiedniej gminie Chmielnik. Opady deszczu spowodowały zalania i liczne podtopienia. Wielu ludzi w kilka chwil straciło swój dobytek. Po opadnięciu wody ukazał się ogrom zniszczeń pozostawionych przez żywioł.

Obecni przy działaniach **strażacy z OSP Hermanowa** osobiście zobaczyli ogrom ludzkiej tragedii, dlatego od razu ruszyli z pomocą. W miejscowej remizie OSP zorganizowano zbiórkę darów dla poszkodowanych w powodzi w postaci głównie wody pitnej, środków czystości oraz żywności z długim terminem

ważności. Do pomocy włączył się **Parafialny Zespół Caritas w Hermanowej** oraz **Grupa Patriotyczna**. Swoją pomoc okazało także wielu osób spoza miejscowości, dostarczając różne produkty do remizy.

Nie można nie wspomnieć w tym miejscu o pomocy zorganizowanej przez strażaków z miejscowości **Ziempniów w powiecie mieleckim**. To w tej miejscowości strażacy z Hermanowej w ubiegłym roku pomagali w usuwaniu skutków wielkiej wody. Mieszkańcy Ziempniowa walczyli z powodzią także w 2010 r., dlatego doskonale zdają sobie sprawę, co dziś czują i czego potrzebują mieszkańcy zalanych domów. W ramach wdzięczności za okazaną kiedyś pomoc, m.in. przez naszych strażaków, mieszkańcy Ziempniowa zorganizowali zbiórkę darów.

Rozładunek darów w Warzycach

Wspólne zdjęcie z przedstawicielami powodzi z Warzyc

Część zebranych darów we wtorek 7.07 br. została zawieziona do Warzyc w powiecie jasielskim, gdzie mieszkańców również dotknęła klęska powodzi. W porozumieniu z miejscowym Caritasem pomoc została przekazana do najbardziej potrzebujących w tej miejscowości.

Następnego dnia 8.07 do Hermanowej przyjechali strażacy z Ziempiowa z zebranymi w akcji artykułami i wspólnie z ochotnikami i przedstawicielami Parafialnego Zespołu Caritas z Hermanowej wyruszyli do Zabratówki, Błędowej Tyczyńskiej i Chmielnika, gdzie rozdzielono zabrane dary.

Pomoc do zalanych terenów płynie z wielu stron. Cieszymy się, że także i my wrzuciliśmy małą cegiełkę do tego, by choć w części pomóc poszkodowanym wrócić do funkcjonowania sprzed wielkiej wody.

W imieniu Zarządu OSP Hermanowa dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do zbiórki tak wielu artykułów. Dziękujemy Parafialnemu Zespołowi Caritas z Hermanowej oraz Grupie Patriotycznej, którzy w znacznym stopniu wsparli naszą zbiórkę. Dziękujemy druhom z OSP Ziempiów za włączenie się w pomoc poszkodowanym oraz druhom OSP Hermanowa, którzy dyżurowali w remizie, przyjmując dary, oraz pomagali w załadunku i transporcie do zalanych terenów.

Tekst: **Sławomir Wojtowicz**
– sekretarz OSP Hermanowa

OSP w Kielnarowej dla powodzi

Piątek 26.06 br. zostanie na długo zapamiętany przez mieszkańców gminy Chmielnik. To właśnie wtedy doszło tam do powodzi błyskawicznej. Woda, wdzierając się do domów i budynków gospodarczych, niszczyła wszystko, co napotkała na swojej drodze, wyrządzając wielkie szkody. Dlatego też w dniach od 7 do 10.07 br. Ochotnicza Straż Pożarna w Kielnarowej przeprowadziła zbiórkę potrzebnych rzeczy dla mieszkańców gminy Chmielnik poszkodowanych w wyniku działania żywiołu.

Udało się zebrać sporą ilość nieużywanych koców, pościeli i ręczników, a także środków czystości oraz żywność. Wśród darczyńców znalazła się także osoba, która przekazała rower. Byli też tacy, którzy wsparli zbiórkę pieniężnie. Dzięki zebranych funduszom zakupiono nową pralkę. Wszystkie rzeczy przewożone i przekazane zostały w sobotę 11.07 br. druhom z Ochotniczej Straży Pożarnej w Zabratówce, którzy rozdysponowali je wśród poszkodowanych mieszkańców. Pralka została bezpośrednio przekazana osobie potrzebującej, co wywołało sporo uśmiechu, ale i łez wzruszenia.

Strażacy z Zabratówki odbierają dary przywiezione przez druhow z Kielnarowej

Bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim Darczyńcom za okazane serce i włączenie się w akcję pomocy poszkodowanym. Dziękujemy także druhom i druhom OSP Kielnarowa za poświęcony czas na przeprowadzenie zbiórki i przewiezienie darów oraz OSP w Tyczynie za udostępnienie samochodu do transportu.

Edyta Ciura-Szetela
– sekretarz OSP Kielnarowa

120. rocznica urodzin Franciszka Kotuli

Któż z mieszkańców Tyczyna nie słyszał o Franciszku Kotuli? Był człowiekiem wielowymiarowym, o wielu zainteresowaniach i talentach. W marcu 2020 r. minęło 120 lat od jego narodzin. Czas zatem, by przypomnieć jego sylwetkę.

Był najstarszym synem cieśli **Walentego Kotuli** i jego żony **Julii z Liszczów**. Przyszedł na świat 26.03.1900 r. w Głogowie Małopolskim. Rodzina mieszkała w domu położonym w niedużym przysiółku Głogowa - Piaski. Ta lokalizacja była istotna z punktu widzenia rozbudzania ciekawości o dawnych dziejach u młodego Franka. W latach jego dzieciństwa w pobliżu Piasków znajdował się - mieszczący dawniej wojskowe koszary - stary pałac książąt Lubomirskich oraz ruiny XVIII-wiecznego kościoła wraz z domem misyjnym. Franek bawił się często w ich okolicach, a wyobraźnię sycił opowieściami dorosłych o historii tych budowli. Lubił słuchać opowiadań o przeszłości zarówno od swojego ojca, jak i dziadka od strony matki, **Stanisława Liszcza**, którego często odwiedzał na Wygodzie, innym przysiółku Głogowa.

O tych inspiracjach Franciszek Kotula pisał już pod koniec swojego życia, ale zdradził w ten sposób, jak rozbudziła się jego wyobraźnia. Wyobraźnia to jest słowo kluczowe, które charakteryzuje Kotulę jako badacza i pisarza. Wyobraźnia przeplatana z intuicją, chociaż nie zawsze trafną, niemniej jednak często naprowadzającą na właściwą drogę. Jego ojciec musiał dostrzec niezwykle charakter swojego syna, ponieważ jako jedynemu z licznej rodziny pozwolił kształcić się po ukończeniu szkoły powszechnej. Otóż Franciszek Kotula rozpoczął naukę w seminarium nauczycielskim w Rzeszowie. W trakcie nauki, w 1919 r., miał krótki epizod wojenny. Wraz z całym rocznikiem wstąpił do Polskiej Organizacji Wojskowej, lecz na front nie trafił, bo zaraził się czerwonką. Ostatecznie wojna go ominęła, ale i on zbyt szybko się na nią nie pchał, nie miał charakteru wojaka. Został więc nauczycielem.

Swoją karierę zawodową rozpoczął 1.09.1920 r. w szkole we wsi Straszędzie. Miał uprawnienia młodszego nauczyciela do nauczania przedmiotów humanistycznych: języka polskiego i historii. Po roku czasu udało mu się uzyskać w Radzie Szkół Powiatowych przeniesienie do rodzinnego Głogowa. Charakterystyka pracy nauczyciela z dziećmi wiejskimi i tymi wywodzącymi się z miast i miasteczek była zupełnie inna. W tamtych czasach to głównie z miast wywodziła się inteligencja, zatem praca w szkole w mieście była ambitniejsza. Dlatego gdy we wrześniu 1924 r. Franciszek Kotula został przeniesiony do szkoły w Budach Głogowskich, poczuł to jako degradację. I tu okazał twardość charakteru, bo 11.03.1925 r. zdał w Rzeszowie egzamin kwalifikacyjny, uzyskując status starszego nauczyciela. Od września mógł więc wrócić do pracy w Głogowie.

Szkola mieściła się w zrujnowanym budynku ratusza, ale trwała już w tym czasie budowa nowego gmachu dla szkoły. Po trzech latach Kotula wraz z pozostałymi nauczycielami i uczniami miał już znacznie lepsze warunki do pracy. Młody nauczyciel chciał dalej się rozwijać, zdał egzamin w kuratorium oświaty i od września 1928 r. został skierowany do Torunia na Wyższy Kurs Nauczycielski, który ukończył w czerwcu następnego roku. Wakacje spędził jeszcze w rodzinnym mie-

ście, ale od września 1929 r. przeniósł się do Tyczyna, gdzie podjął pracę w tamtejszej szkole. Płotka mówi, że powodem opuszczenia Głogowa była odmowa rodziców pewnej dziewczyny, o której rękę starał się Kotula. Podobno wywodzili się ze starego głogowskiego rodu i uważali rodzinę cieśli z Piasków za gorszą od siebie, mimo że młodzieniec był już wtedy inteligentem.

Franciszek Kotula ze swoją żoną Michaliną, zdjęcie z drugiej połowy lat 30. XX w.

Spotkałem się z opinią, że jakoby młody Franciszek Kotula dopiero w Tyczynie zapoznał się ze społeczeństwem żydowskim. To nie może być prawdą, ponieważ w Głogowie było mnóstwo Żydów, Kotula uczył żydowskie dzieci i miał kontakty z ich rodzicami. Po prostu dopiero w Tyczynie zaczął prowadzić szersze zapiski kronikarskie, które zawierały m.in. obserwacje związane z życiem tyczyńskiej diaspory. Był obcym w środowisku mieszkańców Tyczyna, nic dziwnego więc, że chciał poznać jego tajemnice, a część tamtejszych Żydów żyła w większej otwartości i chętnie gościła nowego nauczyciela. Pragnąc głębiej poznać ich kulturę, Kotula zaczął się nawet uczyć podstaw hebrajskiego. W zapiskach otwarcie przyznaje się, że podobno mu się żydowskie dziewczęta.

W swej pracy pedagogicznej Franciszek Kotula stosował nowatorskie metody dydaktyczne. Zwrócił tym uwagę kuratora, który w 1932 r. przeniósł go do Rzeszowa, do szkoły im. A. Mickiewicza. Był to swoisty awans. W nowej szkole poznał **Michalinę Kozównę**. Rok później wzięli ślub. W 1934 r. urodził się ich pierwszy syn **Sławomir**, a drugi - **Bogusław** - przyszedł na świat w 1938 r.

Franciszek Kotula od młodości charakteryzował się żylką kolekcjonerską. Gdy przybył do Rzeszowa, miał już ze sobą całkiem niezłe zbiory różnych zabytkowych przedmiotów. Dodatkowo interesował się kulturą ludową. To spowodowało, że znalazł się wśród założycieli Towarzystwa Regionalnego Ziemi Rzeszowskiej, które w 1935 r. powierzyło mu społeczne stanowisko kustosa w projektowanym Muzeum Ziemi Rzeszowskiej.

Tekst: **dr Robert Borkowski**

W następnym numerze GT dalsza część biografii Franciszka Kotuli.

Franciszek Kotula w Tyczynie

Nauczyciel Franciszek Kotula, zdjęcie wykonane w roku 1929

Franciszek Kotula w szkole powszechnej w Tyczynie pracował w latach 1929-1932. Uczył tu języka polskiego, historii, śpiewu (miał piękny głos) i gimnastyki. Grono pedagogiczne, liczące w tym czasie 13 osób, musiało się nieźle natrudzić, ucząc gromadkę liczącą 440 uczniów (klasy były bardzo liczne). **Stefan Skotnicki**, kierownik szkoły (1929-1939), zawsze bardzo pochlebnie wyrażał się o młodszym koledze i jego nowatorskich metodach wychowawczych. Z przyjemnością chodził na

hospitacje jego lekcji i często zapraszał do domu, dostrzegając w Kotuli inteligentnego i ciekawego towarzysza rozmów. Młodego pedagoga już wtedy bardzo interesował wiejski folklor, budownictwo, zwyczaje, legendy. Znalazło to odbicie w tematach zadań domowych z języka polskiego, jakie Kotula zadawał uczniom. Oto kilka przykładów: „Jakie znam stare zwyczaje?“, „Co słyszałem od starszych o dawnych czasach?“, „Zwyczaje świąteczne w mieście i domu“.

W kręgu jego zainteresowań znalazły się także zabudowa Tyczyna oraz kultura żydowska. Chodząc ulicami i zaułkami miasteczka, Kotula zachowywał się jak wytrawny badacz, obserwując każdy kamień i szczelinę. Pan Franciszek bardzo podziwiał synagogę, do której został zaproszony jako jeden z nielicznych, być może także dlatego, że dość dobrze znał język *jidysz*.

Fotografia wykonana w tym samym czasie i miejscu, niektóre osoby znamy z poprzedniej fotografii

Kotula prowadził także szkolny chór. Chłopców uczył pieśni marszowych, które bardzo przydawały się podczas zajęć z musztry. Gdy uczniowie maszerowali ze śpiewem na ustach do parku, mieszkańcy mówili, że idzie wojsko pana Kotuli. Młody pedagog poświęcał wiele czasu pracy kulturalno-oświatowej, pomagał Towarzystwu Młodzieży Kształcącej się w Tyczynie, a dokładnie udzielał się w sekcji artystycznej, która organizowała przedstawienia w sali „Sokoła“.

Z lat 1929-1932 zachowało się kilka fotografii, na których Kotula znajduje się w otoczeniu uczniów klas starszych. Jedno ze zdjęć sygnowane jest pieczęcią zakładu fotograficznego **Jana Karola Szpali**. Na odwrocie znajdują się podpisy dzieci, których podobizny widzimy na fotografii, a także odręcznie napisana data 12.06.1930. Sprawdziłam - był to czwartek, kiedy uczniowie w odświętnych strojach przyszli do parku, aby fotograf zrobić im wspólne pamiątkowe zdjęcie z nauczycielem. Niestety, czas zrobił swoje, dziś nie potrafimy połączyć nazwisk zapisanych na odwrocie zdjęcia z podobiznami uczniów.

Prawie wszystkie fotografie Kotuli z okresu, gdy uczył w Tyczynie, wykonane były w parku lub jego pobliżu. Nic dziwnego, było to ulubione miejsce mieszkańców Tyczyna i okolic.

ciąg dalszy na str. 10

Kolejna fotografia ze zbiorów Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Tyczynie, na której widzimy podobiznę Franciszka Kotuli w otoczeniu uczniów tyczyńskiej szkoły.

Pamiętki po Franciszku Kotuli można obejrzeć w budynku Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Tyczynie (ul. Rynek 25), gdzie znajduje się sala jemu poświęcona.

Franciszek Kotula ze swoim chórem przed pałacem Wodzickich

Opracowała **Alicja Kustra** na podstawie tekstów **Mieczysława Skotnickiego:**
Zachować pamięć oraz Z Głogowa do Tyczyna tylko 21 kilometrów.

Zajęcia wakacyjne dla dzieci pt. „Zachowaj trzeźwy umysł”

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie i jego filie w: Borku Starym, Kielnarowej i Hermanowej zorganizowały w dniach od 29.06 do 10.07 br. zajęcia wakacyjne dla dzieci. Zadanie dofinansowane zostało ze środków **Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, dzięki czemu zajęcia dla uczestników były bezpłatne.

W każdej filii M-GOK odbyły się także zajęcia akrobatyczne prowadzone przez członków Klubu Sportowego Diamond Team, a grupa Przebieranka z Tyczyna zorganizowała animacje i zabawy dla dzieci. Zajęcia wokalne poprowadziła **Magdalena Buła**, a taneczne **Paulina Paszek-Kruczyńska**.

Zajęcia w Hermanowej

Program tegorocznych zajęć obejmował m.in. spotkania z paniami z Centrum Socjo-Pedagogicznego „Team”, które prowadziły zajęcia warsztatowe z profilaktyki uzależnień i socjoterapeutyczne. W ramach wakacyjnych spotkań odbyły się również warsztaty plastyczne, ceramiczne i pszczelarskie realizowane przez pracowników M-GOK. Opiekunowie grup organizowali również uczestnikom zajęć wycieczki piesze po najciekawszych miejscach w każdej miejscowości.

Warsztaty garncarskie w Kielnarowej

W ostatnim dniu zajęć zorganizowano wycieczkę do Kolbuszowej, gdzie z przewodnikiem dzieci zwiedziły Skansen i wzięły udział w warsztatach pt. „W dawnej klasie” i „Wycinanki z bibuły”.

Tekst: **Renata Rochecka**
– koordynator zajęć

Zwiedzanie Skansenu w Kolbuszowej

Powiatowy • Konkurs • Plastyczny

„CUD NAD WISŁĄ”

100. rocznica
Bitwy Warszawskiej
1920

Bóg i Ojczyzna
my stolicy nie damy
na śmierć i życie
Niech wszyscy wiedzą, że zwyciężyć musimy!

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W RZESZOWIE

zaprasza do udziału w konkursie

BIBLIOTEKI SAMORZĄDOWE POWIATU
RZESZOWSKIEGO
ORAZ ICH UŻYTKOWNIKÓW

Regulamin konkursu dostępny na stronie WiMBP w Rzeszowie:
<http://www.wimbp.rzeszow.pl/aktualnosci-powiat/art,89,powiatowy-konkurs-plastyczny-cud-nad-wisla-100-rocznica-bitwy-warszawskiej-1920.html>

Kontakt do organizatora:
Lucyna Różnowicz /instruktor ds. bibliotek samorządowych powiatu rzeszowskiego/
tel. 017 8669 425, e-mail: lroznowicz@wimbp.rzeszow.pl

Sukcesy naszych uczniów

► Mimo panującej epidemii koronawirusa przedszkolaki z naszej szkoły wzięły udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „Aktywna rodzina to zdrowa rodzina”. Jego organizatorem było Przedszkole Miejskie nr 2 w Polkowicach. W kategorii dzieci młodszych przyznano II miejsce naszej wychowawce **Blance Hodysz**. Uczestnicy mieli za zadanie wykonanie plakatu promującego zdrowy styl życia całej rodziny.

Blanka z dyplomem.
Fot. Agnieszka Hodysz

Tekst: **Elżbieta Kociubińska**

► Tradycyjnie już w II półroczu każdego roku szkolnego twórcy strony internetowej „sieciki.pl” ogłaszają różnorodne konkursy o zasięgu ogólnopolskim. Ze względu na pandemię w bieżącym roku odbył się tylko jeden z nich, w którym **Zuzanna Skaba** (kl. VI) zdobyła I miejsce za pracę pt. „Aktywne wakacje”. Nagrodą był muzykodysk Disc Jock-e, który ufundowała firma Epee.

Zuzia z nagrodą
Fot. Dorota Skaba

Praca Zuzi

Teksty: **Elżbieta Kociubińska, Anna Patrzyk**,
zdj. **Dorota Skaba**

Po raz trzeci z #SuperKoderami

Od nowego roku szkolnego nasza szkoła rozpocznie zajęcia w **programie #SuperKoderzy** jako jedna ze 140 szkół, które zwyciężyły w tegorocznej rekrutacji do programu **Fundacji Orange**. Dotychczas z programu skorzystało już 490 szkół w całej Polsce. #SuperKoderzy uczą się grać na bananach, programować stację pogodową, tworzyć interaktywne multimedialne reportaże, a nawet własne strony internetowe czy gry dla robotów.

Nasi uczniowie już po raz trzeci biorą udział w tym programie. W każdym roku otrzymywaliśmy kwotę 2500 zł jako dofinansowanie do zakupu pomocy do realizacji zajęć. Aktualnie na stanie mamy już 10 robotów, które stanowią szczególną atrakcję dla uczestników. Najważniejszym jednak efektem działań jest pogłębienie wiedzy uczniów w zakresie programowania. O tym, jak radzą sobie #SuperKoderzy z naszej szkoły, będziemy informować w trakcie nowego roku szkolnego. Zajęcia w ramach projektu prowadzi **Anna Patrzyk**.

Tekst: **Lucjan Osiadły**

Numer 8. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą **30.08.2020 r.**

Termin składania tekstów upływa:

17.08.2020 r.

Teksty można przesyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **pok. 24, tel. (17) 23-04-924**.

Czytamy z klasą

W dobie dzisiejszych czasów, w których prym wiodą gry komputerowe i smartfony, bardzo trudno jest zachęcić dzieci do czytania książek, a tym bardziej lektur. Żeby zminimalizować problem i zainspirować uczniów do czytania, został wprowadzony do toku nauczania uczniów klasy II projekt edukacyjny autorstwa **Honoraty Szanckiej**, upowszechniający czytelnictwo wśród uczniów klas I-III. Założeniem programu „Czytam z klasą” było zachęcenie dzieci do czytania książek poprzez aktywną działalność edukacyjną.

Projekt czytelniczy realizowany był od 1.10 do 30.05 i składał się z trzech modułów. W każdym z nich wybrana była jedna lektura, do której wykonano co najmniej cztery zadania. Lektury były czytane przez nauczyciela lub samodzielnie przez uczniów, a także przez rodziców i panią bibliotekarkę. Po zrealizowaniu każdego modułu nauczyciel umieszczał na stronie projektu sprawozdanie w formie opisu i kilku zdjęć oraz otrzymywał od autora projektu potwierdzenie realizacji tego modułu. Drugoklasiści przeczytali i omówili: *Niesamowite przygody 10 skarpetek - czterech prawych i 4 lewych* Justyny Bednarek, *Cukierku, ty łobuzie* Waldemara Cichonia, *Detektywa Pozytywkę* Grzegorza Kasdepke oraz lekturę *O psie, który jeździł koleją* Romana Pisarskiego.

Uczniowie klasy II z pamiątkowymi dyplomami podsumowującymi projekt „Czytam z klasą”

W trakcie projektu powstało wiele gazetek związanych z przeczytanymi książkami, plakaty, lapbooki, różnorodne prace plastyczne oraz kącik czytelniczy. Odbył się klasowy konkurs recytatorski własnej poezji oraz zbiórka potrzebnych rzeczy dla Schroniska Kundelek w Rzeszowie. Powstały także agencje detektywistyczne reklamujące się własnoręcznie wykonanymi szyldami.

Tekst i zdj. **Magdalena Kawa-Szpala**

Bezpieczne wakacje z książką

Po wakacjach planujemy zorganizować spotkania czytelnicze

Podczas tegorocznego zakończenia roku szkolnego uczniowie klasy drugiej otrzymali upominki oraz książki ufundowane przez **Fundację Dobra Sieć**. Wolontariusze **HOPE** wręczyli dzieciom zestawy higieniczne (żele antybakteryjne i maseczki) oraz na czas wakacji książki, które są ciekawą i zdrową alternatywą spędzania wolnego czasu. Finalnie ponad 50 pozycji książkowych ma trafić do klasowej biblioteki.

Tekst i zdj. **Magdalena Kawa-Szpala**

Zakończenie Szkolnej Ligi Tenisowej

Co roku we wrześniu w naszej szkole startuje Szkolna Liga Tenisowa. W jej rozgrywkach biorą udział nasi uczniowie, a rywalizacja odbywa się w systemie indywidualnym w kategoriach dziewcząt i chłopców. Zwykle zawody trwają cały rok szkolny i kończą się w czerwcu. Niestety, w związku z pandemią koronawirusa w tym roku rozgrywki skończyły się w marcu. Wyniki stanowią więc podsumowanie rozgrywek za okres sześciu miesięcy.

Zwycięzca w każdej kategorii otrzymał tytuł najlepszego tenisisty stołowego w szkole. O ostatecznej kolejności zawodników decydowała suma punktów zdobytych w okresie od września 2019 do marca

2020. W kategorii dziewcząt zwyciężyła **Julita Drabicka** przed **Martyną Maciołek** i **Patrycją Korcz**. W kategorii chłopców I miejsce zajął **Mateusz Wilk**, który wyprzedził **Marcela Paśko** i **Adama Batora**. Zdobywcy trzech pierwszych miejsc otrzymali puchary, dyplomy i cenne nagrody rzeczowe. Pozostali zostali uhonorowani dyplomami i nagrodami. Fundatorem nagród był **Szkolny Klub Sportowy**. Zawody przygotował, prowadził i sędziował nauczyciel **Andrzej Zajac**.

Gratulujemy wszystkim zawodnikom zdobytych miejsc, dziękujemy za sportową postawę i życzymy kolejnych sukcesów.

Tekst: **Lucjan Osiały**

Informacje z MiGBP w Tyczynie

Biblioteka online

W okresie wakacyjnym MiGBP w Tyczynie zachęca czytelników i sympatyków do śledzenia strony internetowej i fanpage'u na portalu Facebook. W każdą środę udostępniamy bajkę czytaną przez bibliotekarzy, a w każdy piątek wakacji proponujemy ciekawe miejsce w Polsce, które warto zobaczyć.

Tym, czego najbardziej brakuje bibliotekarzom w czasie pandemii, to spotkania edukacyjno-czytelnicze dla dzieci. Ponieważ głośne czytanie bajek i wierszy towarzyszyło zawsze naszym zajęciom dla najmłodszych, postanowiliśmy nagrać ponad 10 krótkich filmików, w czasie których czytamy m.in. bajki **Marty Jakubiec** z Przeworska – znanej czytelnikom GT z zamieszczanych kilka lat temu bajek w „Głosie dla dzieci”. Są to około pięciominutowe opowiadania, kończące się morałem, których bohaterami są ludzie i zwierzęta. Nagrania bajek są udostępnione na fanpage'u biblioteki (www.facebook.com/biblioteczyn) i na stronie internetowej: www.tyczyn-biblioteka.pl.

Bajkę o myszce Irminie czyta dyrektor MiGBP w Tyczynie Alicja Kuśtra

Pomysł na prezentowanie ciekawych miejsc w Polsce, które warto zobaczyć, narodził się pewnego dnia podczas porządkowania książek w bibliotece z działu „Geografia Polski”. „**Biblioteka poleca na weekend**” to prezentacja dostępna online, do której w każdy piątek wakacji dodawany jest jeden slajd z ciekawym miejscem w Polsce, które warto zobaczyć podczas wakacyjnych wyjazdów.

Jeden ze slajdów prezentacji, dostępnej online, w której bibliotekarze polecają ciekawe miejsca w Polsce warte zobaczenia podczas wakacyjnych urlopów

Do tej pory zaprezentowano: Rezerwat Meteoryt Morasko w Poznaniu, najstarsze dęby w Polsce z Rogalińskiego Parku Krajobrazowego oraz Skalne Grzyby z Gór Stołowych. Prezentację można obejrzeć, wchodząc w link znajdujący się na naszej stronie internetowej.

Zapraszamy do śledzenia naszej strony internetowej oraz fanpage'u na portalu Facebook.

Tekst: **Agnieszka Janda**

Dobłą książkę poznaje się po tym, że intryguje i wciąga czytelnika tak bardzo, że ten zapomina o całym świecie. **Charlotte Link** jest autorką wielu takich utworów. Do przeczytania jednego z nich chciałam Państwa w tym numerze GT bardzo zachęcić.

„**Ciernista róża**” to powieść, której akcja toczy się na jednej z wysp leżących na kanale La Manche, pięćdziesiąt lat po zakończeniu drugiej wojny światowej. Jej bohaterkami są starsze panie **Beatrice** i **Helen**, które mieszkają razem w dużym domu. Beatrice - właścicielkę posesji - poznajemy w chwili wybuchu wojny, gdy miała zaledwie 11 lat i w wyniku nieszczęśliwego zbiegu okoliczności pozostała sama w domu, opuszczona przez rodziców. Helen, druga kluczowa postać powieści, jest kilka lat starsza. To żona oficera niemieckiego, który wprowadził się do domu Beatrice na czas okupacji wyspy. Pięćdziesiąt lat później obie bohaterki wciąż mieszkają razem. Odpowiedź na pytanie, dlaczego tak się stało, znajdujemy, poznając kolejnych bohaterów oraz burzliwe losy Beatrice i Helen. W rozwikłaniu zagadki pomoże nam **Alan** - syn Beatrice - prawnik, mający poważny problem z alkoholem, Niemka **Karin**, która ucieka przed mężem, chroniąc się w domu Beatrice. Między dwiema kobietami nawiąże się nić porozumienia, pomimo że wiele je różni. Beatrice opowie o swojej przeszłości, a Karin zmierzy się ze swoim lękiem przed światem i samą sobą. Są jeszcze **Kevin**, **Mea** i inni.

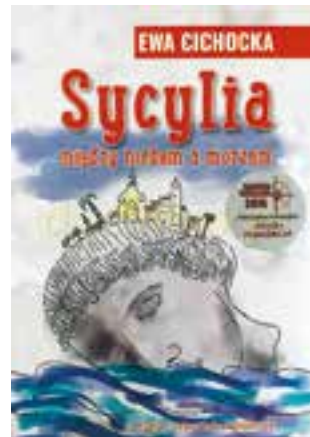
Narracja powieści prowadzona jest na dwóch płaszczyznach czasowych: wojna i czasy współczesne. Opowieść współczesna przeplata się z tą z czasów wojny i co najważniejsze - obie są jednakowo interesujące,

w obu wszystko zmierza do nieuchronnej katastrofy. Wydarzenia z przeszłości wpływają na te współczesne, a wszystkie wątki splatają się ze sobą, aby w końcu pokazać, że nie da się uciec przed wyrzutami sumienia i prawdą. Tytuł także mówi sam za siebie, bo jak to w życiu i powieści bywa - nie ma róży bez kolców.

Poleca: **Alicja Kustra**

Sycylia - największa wyspa na Morzu Śródziemnym - to mieszanka wielu kultur, wpływów i religii. Turyści odnajdują tu ślady zarówno starożytnej Grecji (reprezentowane przez wiele zabytków), jak i Arabów czy Normanów. Ta różnorodność sprawia, że wyspa jest odwiedzana przez wielu turystów. Na przestrzeni wieków na Sycylię wybierali się także znani Polacy, którzy w swoich dziełach literackich wyrażali prawdziwy zachwyt tamtymi terenami, zabytkami i kulturą. Szlakiem polskich artystów, którzy podróżowali po Sycylii, udała się dziennikarka **Ewa Cichocka**. Z jej sycylijskich podróży powstały eseje i reportaże zebrane w książce pt. „**Sycylia. Między niebem i morzem**” (publikacja otrzymała wyróżnienie w Nagrodzie Magellana 2016 w kategorii książka podróżnicza). Autorka w siedmiu rozdziałach opisuje różne zakątki wyspy, którą zwiedza wzdłuż i w szerz, równocześnie szukając związków Sycylii z polską literaturą i sztuką. Wielkim przeżyciem dla Cichockiej jest ciągle (bo autorka wraca na wyspę co jakiś czas) zwiedzanie miejsc - tak samo wyglądających sto czy dwieście lat temu - które widzieli także np. Niemcewicz czy Krasiński. Ich fascynacja Sycylią była na tyle silna, że w swoich dziełach poświęcali Sycylii wiele miejsca. Atutem książki są liczne kolorowe fotografie, które dokumentują zabytki, przyrodę, tubylców oraz wszystko to, co umożliwia poczuć „ducha” wyspy.

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „**Głosie Tyczyna**” mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glosty-czyna@tyczyn.pl**.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne - **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm - **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm - **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tychyn typy: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

Kto z nas nie narzeka... Kiedy pada deszcz, narzekamy na brak słońca; kiedy jest upał, mawiamy, że przydałby się deszcz. **Piotr Kwiatek** (doktor psychologii, a przy tym kapucyn) w swojej książce pt. „**Sztuka życia bez narzekania**” przekonuje czytelnika, że dla poprawy własnego samopoczucia i wzrostu poczucia szczęścia powinniśmy... zaprzestać narzekania. Autor - sam niegdyś ciągle narzekający - wie, jakie to trudne, dlatego w swoim poradniku dzieli się z czytelnikami nie tylko wiedzą psychologiczną (przekazaną

ciąg dalszy na str. 16

w prosty i zrozumiały sposób), ale także własnymi doświadczeniami. Czytając tę książkę, odnajdziemy więc rozdziały o tym, dlaczego malkontentstwo jest takie atrakcyjne dla ludzi i jakie cechy pielęgnuje w sobie osoba, która ciągle narzeka. Ważną częścią poradnika jest rozdział o negatywnych skutkach narzekania, które warto zapamiętać, by łatwiej pozbyć się tego nawyku (tak – narzekanie to nawyk!). W kolejnych częściach książki o. Piotr podaje sposoby na wyzbywanie się narzekania oraz na konstruktywne wyrażanie frustracji, której przecież doświadczamy codziennie. Ostatni rozdział poradnika zawiera cenne wskazówki, jak reagować na narzekanie innych osób.

Nie da się ukryć, że bez Internetu o wiele trudniej byłoby nam przetrwać czas zamknięcia w domach spowodowany epidemią koronawirusa. To dzięki najnowszym technologiom jest możliwa zdalna praca i nauka. Prawda jest taka, że obecne pokolenie dzieci i młodzieży nie zna życia

sprzed epoki telefonów komórkowych. Rodzice korzystają z nowych zdobyczy techniki, kupując pociechom smartfony, by mieć cały czas kontakt z dziećmi. Nic w tym złego. Naukowcy biją jednak na alarm, że dzieci i młodzież spędzają coraz więcej czasu w sieci, uzależniając się nie tylko od mediów społecznościowych czy gier, ale od samego smartfona, bez którego nie potrafią wyjść z domu. Jak wychowywać dzieci w internetowym świecie? Między innymi na to pytanie odpowiada w książce pt. „**Smartfonowe dzieciaki**” **Julianna Miner** – ekspertka ds. zdrowia publicznego. Autorka, opierając się na wywiadach z nauczycielami, psychologami oraz młodymi użytkownikami Internetu i smartfonów, a także własnej historii życia, napisała poradnik, w którym w dziesięciu rozdziałach przybliży rodzicom świat smartfonów i Internetu. Nie da się odciąć młodego pokolenia od zdobyczy technologii, ale zadaniem rodziców jest umiejętne wprowadzanie pociech w świat, który dla młodego człowieka może być bardziej pociągający niż rzeczywistość. Miner w książce podejmuje wiele ważnych kwestii dotyczących korzystania przez najmłodszych ze smartfonów i Internetu; wypunktowała zalety nowych technologii, ale także podkreśla ich słabe strony, które trzeba dzieciom uświadomić. Na końcu każdego rozdziału poradnika autorka zamieściła wskazówki, jak rozmawiać z dzieckiem w określonych sytuacjach, z którymi może się zetknąć podczas „serfowania” w sieci.

Poleca: **Agnieszka Janda**

Korczak na nowo odkryty

*Postać **Janusza Korczaka** niezmiennie od wielu lat budzi szacunek, uznanie i podziw wśród naukowców. Kim był ten „starszy pan w okularach”? Dlaczego poglądy „starego doktora” nadal budzą tak szerokie zainteresowanie, a jego idee pedagogiczne są aktualne także dziś? Odpowiedzi na te pytania znaleźć można w jego naukowych opracowaniach.*

Dorobek pisarski Korczaka to ponad 20 książek, setki tekstów drukowanych i wiele materiałów, których nie zdążył lub nie chciał opublikować. To on jako jeden z pierwszych zapoczątkował walkę o prawa dziecka. Choć nie założył rodziny, to bardzo kochał dzieci i to właśnie im poświęcił większość swojego życia. Z myślą o nich stworzył oryginalny system wychowania opiekuńczego, opartego na zaufaniu, miłości i szacunku do dziecka.

Janusz Korczak, a właściwie **Henryk Goldszmit**, urodził się w Warszawie w 1878 r. (1879?) w rodzinie żydowskiej. Z wykształcenia był lekarzem, a z powołania wychowawcą i pedagogiem. To także dzięki niemu powstały w Warszawie zakłady wychowawcze: „Dom Sierot” dla dzieci żydowskich oraz „Nasz Dom” dla dzieci polskich. Janusz Korczak zginął w obozie zagłady w Treblince, w sierpniu 1942 r. Został tam wywieziony przez nazistów wraz z dziećmi z „Domu Sierot”. Wiedział, co go czeka, jednak „swoje dzieci” próbował pocieszać do samego końca. Co im mówił: może to, że jadą na wieś i będzie im tam dobrze... Korczak został pośmiertnie odznaczony **Orderem Orła Białego** (2018) i **Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski** (1947) za wybitne zasługi w niesieniu pomocy dzieciom. Jego książki są bardzo ważnymi pamiątkami i dokumentami o II wojnie światowej, a książkowy bohater **Król Maciuś I** jest uwielbiany przez dzieci nie tylko w Polsce.

Jak Korczak postrzegał dziecko? W swoich wypowiedziach i pismach zwracał uwagę, że dziecko nie może być przedmiotem manipulacji świata dorosłych, że ma prawo do miłości, bycia szanowanym, po-

siadania własnych tajemnic, samostanowienia o sobie i swojej własności. Zawsze podkreślał, że partnerstwo pomiędzy wychowawcą a wychowankiem powinno się opierać na wzajemnym zaufaniu. Według Korczaka wychowawca nie może być despota, którego podstawowym narzędziem wychowawczym jest rygor. Koncepcja pedagogiczna, którą głosił Korczak była bardzo rewolucyjna, bo przecież aż do dwudziestolecia międzywojennego dominował pogląd, że dziecko ma słuchać rodziców, spełniać ich wolę, być posłuszne i nie sprawiać kłopotów. Z biegiem lat poglądy Korczaka zaczęły odgrywać coraz większą rolę, stając się drogowskazem dla osób zajmujących się wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Tak jest aż do dziś. Świadczą o tym także liczne przeszkola i szkoły, które za swojego patrona obrały Janusza Korczaka. Wiele z nich na swoich stronach internetowych udostępnia apel, który - choć nie jest autorstwa samego Janusza Korczaka - został zainspirowany tekstami tej wybitnej postaci. Apel ten został opublikowany w Polsce przez Katedrę Psychologii Rozwojowej KUL i był tłumaczeniem anonimowej broszury-ulotki przywiezionej ze Stanów Zjednoczonych w latach 80-tych przez prof. **Czesława Waleśę**.

Apel (fragment) Mamo, tato ...

Nie psuj mnie. Dobrze wiem, że nie powinienem mieć tego wszystkiego, czego się domagam. To tylko próba sił z mojej strony.

Nie bój się stanowczości. Właśnie tego potrzebuję - poczucia bezpieczeństwa.

Nie bagatelizuj moich złych nawyków. Tylko ty możesz pomóc mi zwalczyć zło, póki jest to jeszcze w ogóle możliwe.

Nie rób ze mnie większego dziecka niż jestem. To sprawia, że przyjmuję postawę głupio dorosłą.

Nie zwracaj mi uwagi przy innych ludziach, jeśli nie jest to absolutnie konieczne. O wiele bardziej przejmuję się tym, co mówisz, jeśli rozmawiamy w cztery oczy.

Nie chroń mnie przed konsekwencjami. Czasami dobrze jest nauczyć się rzeczy bolesnych i nieprzyjemnych.

Nie przejmuj się za bardzo, gdy mówię, że cię nienawidzę. To nie ty jesteś moim wrogiem, lecz twoja miażdżąca przewaga.

Nie zrzedź. W przeciwnym razie muszę się przed tobą bronić i robię się głuchy.

Nie dawaj mi obietnic bez pokrycia.

Czuję się przeraźliwie tłamszony, kiedy nic z tego wszystkiego nie wychodzi.

Nie sprawdzaj z uporem maniaka mojej uczciwości. Zbyt łatwo strach zmusza mnie do kłamstwa.

Nie odrzucaj mnie, gdy dręcę cię pytaniami. Może się wkrótce okazać, że zamiast prosić cię o wyjaśnienia, poszukam ich gdzie indziej.

Nie rób z siebie nieskazitelnego ideału. Prawda na twój temat byłaby w przyszłości nie do zniesienia.

Nie wyobrażaj sobie, iż przepraszaając mnie stracisz autorytet. Za uczciwą grę umiem podziękować miłością, o jakiej nawet ci się nie śniło.

A teraz wybór cytatów, które pochodzą z utworów Janusza Korczaka, pedagoga, który za dzieci oddał własne życie. Każdy z nich jest dowodem na to, jak

ogromnym szacunkiem i miłością darzył dzieci. Świadczą też o tym, że Korczak był nie tylko wnikliwym obserwatorem, ale też niezwykle wrażliwą osobą.

O poradnikach dla rodziców: *Książka z jej gotowymi formułami przytępiła wzrok i rozleniwiała myśl. Żyjąc cudzym doświadczeniem, badaniem, poglądem, tak dalece zatracono ufność w siebie, że nie chcą sami patrzeć. (...) Chcę, by zrozumiano, że żadna książka, żaden lekarz nie zastąpi własnej czujnej myśli, własnego uważnego spostrzegania*

O roli opiekuna: *Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz. Jeśli nie może – pomóż.*

O bezpiecznym domu: *W małym mieszkaniu może panować zgoda, życzliwość, wesołość, w dużym może być surowość, niechęć i nuda. Samotne może być dziecko i tu, i tam.*

O porozumieniu i przebaczeniu: *Trzeba się porozumieć, trzeba się pogodzić. I trzeba przebaczać. Często wystarczy przeczekać.*

O przemocy i tresurze: *Wszystko, co osiągnięte tresurą, naciskiem, przemocą, jest nietrwałe, niepewne, zawodne.*

O nauce niemowląt: *Niemowlę bada swe ręce. Prostuje, wodzi w prawo i w lewo, oddala, zbliża, rozstawia palce, zaciska w pięść, mówi do nich i czeka na odpowiedź, prawą chwytą lewą rękę i ciągnie, bierze grzechotkę i patrzy na dziwnie zmieniony obraz*

ręki, przekłada ją z jednej do drugiej, bada ustami, natychmiast wyjmuję i znów patrzy powoli, uważnie. [...] Ono nie bawi się: miejcież do licha oczy i dostrzeżcie wysiłek woli, by zrozumieć. To uczony w laboratorium, wmyślony w zagadnienie najwyższej wagi, a które wyslizguje się jego rozumieniu.

O mądrości dziecka: *Dziecko nie może myśleć jak dorosły, ale może dziecięco zastanawiać się nad poważnymi zagadnieniami dorosłych; brak wiedzy i doświadczenia zmusza je, by inaczej myślało.*

O fałszywej trosce o dobro dziecka: *Im mizerniejszy poziom duchowy, bezbarwniejsze moralne oblicze, większa troska o własny spokój i wygodę, tym więcej zakazów i nakazów, dyktowanych pozorowaną troską o dobro dziecka.*

O nauce i zrozumieniu: *Nie takie ważne, żeby człowiek dużo wiedział, ale żeby dobrze wiedział, nie żeby umiał na pamięć, a żeby rozumiał, nie żeby go wszystko troszkę obchodziło, a żeby go coś naprawdę zajmowało.*

Dziecko nie jest czystą kartką: *Dziecko jest pergaminem szczelnie zapisanym drobnymi hieroglifami, których część tylko zdołasz odczytać, a niektóre potrafisz wytrzeć lub tylko zakreślić i własną zapelnisz treścią.*

źródło: ronja.pl

W dzisiejszych czasach tak dużo mówi się o dobru dziecka, o jego potrzebach i wychowaniu. Specjaliści prześcigają się w dawaniu rad, piszą poradniki. Dzięki nim wydawać by się mogło, że każdy dziecięcy problem tak łatwo można rozwiązać, jednak czy tak jest na pewno? Dlaczego co roku tak wiele dzieci ucieka z domu, wagaruje, sięga po narkotyki, dopalacze, uzależnia się od Internetu? Przecież my rodzice chcemy dla własnych dzieci jak najlepiej, jednak czy na pewno zawsze pamiętamy, że bycie rodzicem to nasze najważniejsze zadanie? Nie praca, przyjemności, spotkania, wyjazdy, portale społecznościowe. Jeśli my, rodzice, coś przegapimy i zabraknie nam czasu na „bycie rodzicem”, to za-

wsze zapłaci za to dziecko, bardzo często już w swoim w dorosłym życiu. Może wychowanie w czasach Korczaka było łatwiejsze, bo nie było tyle pokus, a może dziś poświęcamy więcej uwagi sobie i własnym przyjemnościom i to właśnie nas gubi? Dużo prościej nam się żyje - mamy pralki, zmywarki, samochody, a mimo to wielu rodziców dalej narzeka na brak czasu - dlaczego tak się dzieje? Co może być ważniejszego od rozmowy z dzieckiem, spacerów, wspólnego gotowania i pieczenia, innymi słowy - przygotowywania go do prawdziwego życia, nie tego z seriali czy Internetu? Może warto się nad tym zastanowić.

Oprac. Alicja Kustra

Jak załatwić sprawy urzędowe bez ruszania się z fotela?

Załatwienie urzędowej sprawy bez wychodzenia z domu? To możliwe. Potrzebny jest jednak do tego bezpieczny podpis elektroniczny lub Profil Zaufany.

Wystawanie w kolejkach w urzędzie, szpitalu czy Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych może być bardzo uciążliwe, szczególnie dla osób starszych, ale też niezbyt bezpieczne w okresie pandemii. Obecnie także wiele urzędów zmieniło godziny i dni pracy i nie są one dostępne dla interesantów w takim samym zakresie jak przed pandemią. Tego trudu przy załatwianiu różnego rodzaju formalności zaoszczędzą nam dwa nowoczesne narzędzia potwierdzające naszą tożsamość na odległość. Dzięki ich wykorzystaniu nie będziemy musieli osobiście fatygować się z dowodem osobistym do różnego rodzaju instytucji. Wystarczy nam komputer z dostępem do Internetu.

E-podpis tak samo ważny jak własnoręczny...

Pierwszym z tych rozwiązań jest bezpieczny e-podpis. Jest on tak samo ważny jak podpis własnoręczny. Możemy go jednak złożyć na odległość, potwierdzając w ten sposób różnego rodzaju deklaracje podatkowe, pisma urzędowe, podania o udostępnienie dokumentacji medycznej czy umowy zawierane z innymi osobami lub firmami.

... a jest dużo bezpieczniejszy

Stosowanie takiego rodzaju e-podpisu jest nawet bezpieczniejsze niż odręczne sygnowanie dokumentów, jest on bowiem nie do podrobienia. Bezpieczny podpis elektroniczny ma określoną strukturę, a także powstaje przy użyciu odpowiednich algorytmów kryptograficznych. Jest on przypisany tylko i wyłącznie do jednej osoby oraz składany przy pomocy urządzeń i danych właściwych tylko dla niej. Jego złożenie zaś pod jakimś podaniem, umową czy deklaracją sprawia, że od tego

momentu wszystkie zmiany dokonane w takim dokumencie będą od razu widoczne. Uniemożliwia to więc dopisanie czy też usunięcie czegoś w dokumencie bez wiedzy osoby, która potwierdziła go e-podpisem.

Zakup sprzętu i opłaty roczne

Rozwiązanie to wiąże się jednak z pewnymi stałymi kosztami. Na początku trzeba zainwestować w certyfikowany zestaw z odpowiednim urządzeniem, które pozwoli składać e-podpis. To wydatek rzędu 250-300 zł. Później, co roku, konieczne będzie odnowienie abonamentu, co kosztuje ok. 100 zł. Zestaw pozwalający na składanie tego rodzaju e-podpisu można kupić tylko i wyłącznie u producentów certyfikowanych przez państwo.

W skład zestawu wchodzi karta kryptograficzna, na której będzie przechowywany certyfikat właściwy danej osobie, czytnik tejże karty, który należy podłączyć do komputera, i płyta z odpowiednim oprogramowaniem, które trzeba na komputerze zainstalować.

Potrzebny będzie certyfikat kwalifikowalny

Zanim będzie można rozpocząć sygnowanie dokumentów bezpiecznym e-podpisem, konieczne będzie uzyskanie odpowiedniego certyfikatu i wgranie go na kartę kryptograficzną. Aby to zrobić, należy wygenerować na komputerze właściwe dokumenty, które trzeba dostarczyć do wystawcy e-podpisu. Najlepiej zrobić to osobiście. Listę punktów można sprawdzić na stronie internetowej konkretnego producenta lub dzwoniąc na jego infolinię. Dokumenty można wysłać też pocztą. Nie obejdzie się jednak wówczas bez notarialnego potwierdzenia tożsamości i podpisu. Producenci oferują również odbiór dokumentów bezpośrednio od klienta.

Po uzyskaniu certyfikatu, co będzie trochę trwało, od możliwości korzystania z e-podpisu dzieli nas już tylko zarejestrowanie się na stronie internetowej producenta.

PROFEUM

BIURO RACHUNKOWE

Kompleksowa i profesjonalna obsługa w zakresie usług księgowych:

- PEŁNA OBSŁUGA KSIĘGOWA FIRM (KSIĘGI HANDLOWE, KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW, EWIDENCJA RYCZAŁTOWA)
- ROZLICZENIA Z URZĘDEM SKARBOWYM I ZUS - PEŁNA OBSŁUGA KADROWO-PŁACOWA
- MOŻLIWOŚĆ DOBÓRU DOKUMENTÓW Z SZEDRY KLIENTA - ROZWIĄZYWANIE BIEŻĄCYCH I ZALEGŁYCH PROBLEMÓW KSIĘGOWYCH
- POMÓC PRZY ZARZĄDZANIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ - DORADZTWO PODATKOWE ORAZ RESTRUKTURYZACJE
- OPRACOWYWANIE BIZNES PLANÓW

Zatrudniamy wybitnych specjalistów w zakresie księgowości i finansów.

UBEZPIECZENIA

Pośrednictwo Finansowe
Kredyty Gotówkowe
Kredyty Hipoteczne
Ubezpieczenia Majątkowe
Ubezpieczenia Komunikacyjne

Godziny Otwarcia Pn. -Pt. 8.00- 16.00

 518 709 469, 519 525 160

Samo stosowanie podpisu elektronicznego jest dużo prostsze niż jego uzyskanie. W aplikacji wystarczy wybrać dokumenty, które chce się w ten sposób sygnować, i kliknąć w polecenie „Podpisz”.

Zakładanie Profilu Zaufanego

Załatwienie szeregu spraw urzędowych przez Internet w serwisach administracji publicznej umożliwia również drugie rozwiązanie, czyli Profil Zaufany. Można go założyć, wykorzystując certyfikat kwalifikowany. Jego posiadacz musi jedynie wejść na stronę Profilu Zaufanego (<https://www.pz.gov.pl/>), kliknąć polecenie „Zarejestruj się” i wybrać opcję „Chcę logować się certyfikatem kwalifikowanym”.

Jednak Profil Zaufany może założyć każdy, również osoby nieposiadające takiego certyfikatu.

Można to zrobić na tej samej stronie Profilu Zaufanego czy też stronie ePUAP (<http://www.epuap.gov.pl>). Niezbędnym krokiem w procesie zakładania Profilu Zaufanego będzie potwierdzenie danych w jednym z wielu punktów, które znajdują się w całej Polsce. Ich listę można znaleźć na stronie: <https://pz.gov.pl/pz/confirmationPointAddressesList>.

Profil Zaufany można stworzyć również za pośrednictwem systemu bankowości internetowej, o ile dany bank oferuje taką usługę. Wystarczy wówczas po zalogowaniu się do systemu wypełnić odpowiedni formularz, potwierdzić operację bankowym kodem i gotowe.

Katalog spraw, które można załatwić przez Internet

Można teraz przystąpić do załatwienia konkretnych spraw urzędowych. Ich katalog jest szeroki: od składania i sprawdzania dokumentów w ZUS czy urzędzie skarbowym, poprzez złożenie podania o poświadczenie niezalegania z podatkami czy wydanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego, po wnioskowanie o różnego rodzaju zasiłki czy świadczenia. Listę wszystkich spraw można znaleźć na stronie: <https://epuap.gov.pl/wps/portal/strefa-klienta/katalog-spraw>.

Gwarantem bezpieczeństwa Profilu Zaufanego jest system ePUAP, a jego działanie opiera się, tak samo jak w przypadku bezpiecznego e-podpisu, na technologiach kryptograficznych. Wysłanie każdego e-dokumentu musimy natomiast potwierdzić kodem autoryzacyjnym.

Wybór pomiędzy e-podpisem a Profilem Zaufanym

Profil Zaufany jest usługą bezpłatną, w przeciwieństwie do bezpiecznego e-podpisu. Do korzystania z tego ostatniego potrzeba odpowiedniego sprzętu, a w przypadku Profilu Zaufanego wystarczy komputer z dostępem do Internetu. Ponadto założenie Profilu Zaufanego zajmuje mniej czasu, a na uruchomienie e-podpisu trzeba trochę poczekać. Niemniej ten ostatni oferuje szereg możliwości, których Profil Zaufany nie ma, jak chociażby zawieranie umów z firmami czy osobami fizycznymi.

Wybór pomiędzy tymi metodami potwierdzającymi naszą tożsamość na odległość powinien zależeć od tego, do czego takiego rozwiązania potrzebujemy. W niektórych przypadkach warto będzie zainwestować w e-podpis, np. gdy ktoś prowadzi działalność gospodarczą i często zawiera umowy z kontrahentami. Gdy zaś zależy nam głównie na łatwiejszym kontakcie z administracją publiczną, wystarczy może Profil Zaufany.

Nic nie stoi również na przeszkodzie, aby – jeśli tylko tego potrzebujemy – zdecydować się na obydwa rozwiązania.

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Dowiedz się więcej na **www.bde.wib.org.pl**

KONKURS FOTOGRAFICZNY
„POGRANICZE W OBIEKTYWIE”

Cztery kategorie:
ŚLADY HISTORII
PIĘKNO PRZYRODY
WYDARZENIE KULTURALNE
TWARZE POGRANICZA - PORTRET

Do wygrania m.in. kamery sportowe, drony, torby, plecaki czy statywy fotograficzne

Na Wasze zdjęcia czekamy pod adresem mailowym:
konkurs@powiat.rzeszow.pl

Termin nadsyłania prac:
do końca września 2020

Regulamin konkursu pod adresem:
<https://www.powiat.rzeszow.pl/PograniczewObiektywie>

Interreg
Polska-Słowacja

SVIDNÍK

Ciekawe miejsca w Polsce cz. 2

Kontynuujemy przegląd najciekawszych miejsc, które warto zobaczyć podczas urlopowych wyjazdów. W czasie tegorocznych wakacji wybierzmy się na wycieczkę po Polsce, by odkryć piękne zakątki i zapomnieć choć na chwilę o codziennych troskach.

Nie trzeba wybierać się do Szwajcarii, by poczuć klimat tego kraju. W południowej części **Wielkopolski**, wśród rozlewisk rzeki Warty, znajdują się bardzo malownicze tereny niewysokich wzgórz, które nazwano **Szwajcarią Żerkowską** (od nazwy pobliskiego miasta Żerków). Jest to obszar na tyle interesujący przyrodniczo, że został objęty ochroną w ramach Żerkowsko-Czeszowskiego Parku Krajobrazowego. W centrum tego obszaru znajduje się m.in. pałac w Śmiełowie, w którym mieści się Muzeum Adama Mickiewicza. Na terenie parku znajdują się także **lasy łęgowe**, które stanowią największy i najlepiej zachowany tego typu obszar w Europie.

Wilgotny las łęgowy w Żerkowsko-Czeszowskim Parku Krajobrazowym
Fot. wikipedia.pl

Udajemy się teraz do **Tomaszowa Mazowieckiego**, gdzie w granicach miasta znajduje się rezerwat przyrody nieożywionej - krasowe **Niebieskie Źródła**, które nigdy nie zamarzają (ich stała temperatura to około 9 st. C). Wywierzyska te stanowią **jedno z najciekawszych zjawisk krasowych w Europie**. Z popękanych skał wapiennych wytryskuje woda, która przybiera kolor niebieskozielony (jest to efekt działania rozproszonego światła słonecznego). Woda w tych źródłach zmienia odcień barwy w zależności od stanu pogody, stopnia nasłonecznienia czy zachmurzenia. Ciekawostką są pulsujące gejzery z piasku, który jest podrzucany przez źródlaną wodę.

Rezerwat Niebieskie Źródła opisywali podróżnicy i przyrodnicy już w połowie XVIII w.
Fot. wikipedia.pl

Żeby zobaczyć pustynię, nie trzeba jechać do Afryki. Wystarczy wybrać się w okolice Dąbrowy Górniczej, gdzie znajduje się **największy w Europie obszar o charakterze pustynnym – Pustynia Błędowska**. Obszar ten - o powierzchni ok. 33 km² - powstał w czasie epoki lodowcowej (piaski zostały naniesione przez topniejące wody lodowca). Do niedawna występowała tu burza piaskowa i zjawisko... fatamorgany. Trzeba się spieszyć, by zobaczyć tę pustynię, ponieważ już niedługo może zupełnie zarosnąć (sprzyja temu ekspansja roślinności). Cały obszar pustyni został objęty granicami obszaru Natura 2000. Występują tu rośliny m.in. o charakterze pustynnym i typowe dla wydym nadmorskich.

Po wojnie część Pustyni Błędowskiej użytkowano jako poligon wojskowy.
Fot. wikipedia.pl

A teraz wybierzmy się do **Puszczy Boreckiej**. Ten kompleks leśny - o bliskiej nam nazwie - położony jest na Pojezierzu Ełckim, w gminie Kruklanki (na wschód od jeziora Mamry). Puszcza zajmuje obszar ponad 200 km², na którym występują lasy liściaste i iglaste oraz liczne torfowiska, źródłiska i polodowcowe jeziora, a także będące pomnikami przyrody głazy narzutowe (np. Diabelski Kamień). Atrakcją regionu są żyjące tu na wolności żubry (które można obserwować z platformy widokowej w Wolisku), ponadto puszcze zamieszkują inne ciekawe zwierzęta: jenot, tchórz czy piżmak, a z ptaków: orzeł bielik czy bocian czarny. Do puszczy wiodą liczne szlaki rowerowe. Można również skorzystać ze spływów kajakowych.

W Puszczy Boreckiej można spotkać liczne głazy narzutowe.
Fot. encyklopedia.warmia.mazury.pl

Kolejne miejsce warte zobaczenia w Polsce to **je-dyny w Europie podziemny wodospad w Złotym Stoku** – miście leżącym na Dolnym Śląsku, bezpośrednio przy granicy z Czechami. Miasto to jest najstarszym ośrodkiem górniczo-hutniczym w Polsce (działającym nieprzerwanie przez... 700 lat!). Znajduje się tu **Muzeum Górnictwa i Hutnictwa Złota**, które oferuje wyprawę do sztolni „Czarnej” – to tu można zobaczyć 10-metrowy podziemny wodospad. Na uwagę turysty zasługuje także **Średniowieczny Park Techniki** – **jedyny taki w Europie** – będący repliką średniowiecznej osady górniczej, w której można zobaczyć dawne maszyny górnicze.

Wejście do Muzeum Górnictwa i Hutnictwa Złota.
Fot. wikipedia.pl

Grunwald to nie tylko miejscowość znana ze średniowiecznej bitwy z Krzyżakami. To także nazwa jednej ze skał, jakie tworzą **Skamieniałe Miasto** w małopolskich Ciężkowicach. Ten rezerwat przyrody nieożywionej to skupisko fantazyjnie ukształtowanych form skalnych, które przypominają swoim wyglądem „miasto zamienione w kamień”. Każda skała ma swoją nazwę i historię, którą warto poznać podczas zwiedzania. Skamieniałe Miasto to jedna z największych atrakcji przyrodniczych Małopolski i jednocześnie świetne miejsce na wycieczki z mniejszymi pociechami, dlatego warto wybrać się tu na rodzinną wakacyjną wyprawę.

Tak wygląda skała „Grunwald” w rezerwacie przyrody Skamieniałe Miasto w Ciężkowicach.
Fot. wikipedia.pl

Przylądek Stilo – położony 10 kilometrów od Łeby – to wyjątkowe miejsce, do którego nie zaglądają tłumnie turyści, co nie oznacza, że jest nieatrakcyjne. Symbolem tego miejsca jest **jedna z dwóch całkowicie metalowych latarni morskich w Polsce**, która od stu lat wskazuje statkom właściwą drogę. Latarnia jest także świetnym punktem widokowym, z którego widać wydmy, lasy, jeziora Sarbsko i Łebsko oraz morze, a także popularnym miejscem... oświadczyć.

Przy dobrej pogodzie światło latarni Stilo widać z odległości ponad 40 kilometrów.
Fot. wikipedia.pl

Są tylko dwa miejsca na świecie, gdzie dwie rzeki krzyżują się ze sobą. Jedno z nich znajduje się w Wielkopolsce, w miejscowości **Wągrowiec**, gdzie pod kątem prostym krzyżują się rzeki: **Wełna i Nielba**. Ciekawostką jest to, że wody tych rzek mieszają się ze sobą w małym stopniu i nie ma wirów w miejscu skrzyżowania. Skrzyżowanie tych rzek nie jest zjawiskiem naturalnym. Powstało podczas prac melioracyjnych w latach 30. XIX wieku, których celem była ochrona Wągrowca przed zalewaniem wodami powodziowymi obu rzek oraz zapewnienie podczas suszy odpowiedniego spiętrzenia wód na Wełnie, by mógł działać na niej wodny młyn.

Skrzyżowanie rzek Wełna i Nielba między Poznaniem a Bydgoszczą. Fot. wikipedia.pl

W sierpniowym numerze GT – najciekawsze polskie piramidy.

Źródła:

Maria Backmann (i in.), *Najpiękniejsze miejsca w Polsce*, Poznań 2007, skansenpilicy.pl, polskiekrajobrazy.pl, wrotagryfina.pl, parktechniki.pl, mazury.info.pl, www.kruklanki.pl, www.crazynauka.pl, wikipedia.pl.

Oprac.: **AJ**

Jak woda jest najlepsza do picia?

Bez pożywienia człowiek może przeżyć ponad tydzień, ale bez wody zaledwie kilka dni. Już dwie doby bez wody powodują trwałe uszkodzenie naszego organizmu. Woda ma dla naszego ciała wielkie znaczenie:

- wchodzi w skład wszystkich komórek i umożliwia przemieszczanie składników odżywczych i produktów przemiany materii,
- reguluje temperaturę ciała,
- chroni przed uszkodzeniem mózgu, rdzeni kręgowy, gałki oczne, płód, a będąc składnikiem mazi w torebkach stawowych zmniejsza tarcie, zabezpieczając stawy przed uszkodzeniem;
- jest niezbędna do prawidłowego procesu trawienia,
- wpływa na funkcjonowanie układu oddechowego.

Zapotrzebowanie zdrowego człowieka na wodę wynosi ok. 2,5 l na dobę, z czego 1,5 l powinno pochodzić z napojów, a reszta z pożywienia.

Zastanówmy się, czy na co dzień dostarczamy naszemu organizmowi wystarczającą ilość wody? **Jeśli pocujemy pragnienie, to oznaka, że prawdopodobnie już jesteśmy odwodnieni.** Wodę należy pić zanim pocujemy pragnienie, które jest późnym sygnałem organizmu o niezaspokojonej potrzebie i świadczy o odwodnieniu oraz wystąpieniu zaburzeń w pracy wszystkich komórek organizmu. Uczucie pragnienia pojawia się dopiero wtedy, gdy poziom wody w organizmie spada prawie 4-5% poniżej normy. Zbyt małe spożycie wody może prowadzić do różnych zaburzeń w funkcjonowaniu organizmu. Przy utracie ok. 3% wody pojawia się uczucie zmęczenia, bóle i zawroty głowy, ogólne osłabienie, kłopoty z koncentracją uwagi i pamięcią, następuje przegrzanie ciała, ale już utrata rzędu 20% zagraża naszemu życiu. Brak wody w naszym organizmie objawia się m.in.: suchością skóry, wysokim ciśnieniem, zapadniętymi oczami, popękany ustami, chronicznym zmęczeniem, bolesnymi zaparciami.

Ogromne znaczenie wody dla organizmu człowieka nasuwa pytanie: **jaką wodę wybrać do picia?** Okazuje się, że odpowiedź nie jest łatwa. Warto zacząć od dokładnego przeczytania etykiety na butelce. Na etykiecie powinny znaleźć się informacje:

- o tym, że woda ma atest PZH,
- z jakiego źródła była czerpana i w jakiej miejscowości,
- nazwa producenta,
- nazwa handlowa wody.

Również wskazane jest podanie, czy z wody usuwano związki mineralne bądź ją nasycono oraz ilość poszczególnych składników. Każda woda musi mieć świadectwo i być zakwalifikowana do spożycia. Jeśli etykieta zawiera wszystkie te informacje, możemy być pewni, że wybrana przez nas woda jest godna zaufania. Jeśli jakiegś z tych informacji brakuje, oznacza to, że możemy mieć do czynienia z wodą o kiepskiej jakości.

W sklepach mamy do wyboru wody źródłane, mineralne i lecznicze. Wszystkie pochodzą z podziemnych zasobów. Wśród nich **wody źródłane** stanowią największą grupę. Są one często reklamowane jako poprawiające samopoczucie i dające orzeźwienie. Należy jednak pamiętać, że nie zawierają zbyt wielu składników mineralnych, więc ich wartość dla naszego zdrowia jest również znikoma. **Wody lecznicze** pomagają przy konkretnych schorzeniach takich jak np. choroba wrzodowa, kamica nerkowa, cukrzyca. Ze względu na swoje lecznicze właściwości nie wolno pić ich bez ograniczeń, a swoją kurację należy zawsze skonsultować z lekarzem. Najbardziej odpowiednie do codziennego spożycia są **wody mineralne**. Kupując taką wodę, warto zwrócić uwagę na zawartość minerałów, by u-

pełnić je w naszej diecie. Warto także wiedzieć, że naturalne wody mineralne, dzielimy na:

- **niskozmineralizowane** (ogólna zawartość soli mineralnych nie jest w nich większa od 500 mg/l),
- **średniozmineralizowane** (zawartość soli mineralnych od 500 do 1500 mg/l),
- **wysokozmineralizowane** (ogólna zawartość soli mineralnych jest większa od 1500mg/l).

Uwaga! To nieprawda, że im więcej minerałów zawiera woda, tym lepiej dla pijącego. **Wysokozmineralizowane wody pite w dużych ilościach, bez konsultacji z lekarzem, mogą zaszkodzić**, bo wtedy łatwo przekroczyć dzienną zalecaną dawkę minerałów. Zatem najbardziej optymalnym wyborem dla zdrowych osób dorosłych jest woda mineralna **średniozmineralizowana**, czyli taka, w której suma minerałów nie przekracza 1500 mg/l. Uzupełni ona niedobory minerałów w organizmie i jest na tyle łagodna, że nie musimy się martwić o jej przedawkowanie. Jeśli chcemy wybrać wodę do picia dla całej rodziny, najbardziej uniwersalnym wyborem będzie woda mineralna **niskozmineralizowana**, czyli taka, która zawiera mniej niż 500 mg/l rozpuszczonych składników. Taka woda nadaje się do picia dla dorosłych i dla dzieci. Zanim sprawdzimy na etykiecie skład kupowanej wody, dowiedzmy się, jak każdy z pierwiastków w niej zawarty wpływa na nasze zdrowie.

- **Magnez** – wspomaga układ odpornościowy, nerwowy i mięśniowy, zapobiega powstawaniu nowotworów i miażdżycy. Dobra woda powinna zawierać przynajmniej 50 mg magnezu w litrze.
- **Wapń** – poprawia przemianę materii, wzmacnia układ kostny, chroni przed osteoporozą. Dobra woda powinna zawierać przynajmniej 150 mg/dm³ wapnia.
- **Wodorowęglany** – regulują poziom pH płynów ustrojowych w organizmie i neutralizują kwasy żołądkowe. Polecane cukrzykom, szczególnie w początkowym stadium choroby.
- **Sód** – zapobiega odwodnieniu, normuje ciśnienie, pomaga utrzymywać stałe pH płynów ustrojowych. Optymalna ilość to 200 mg w litrze wody. Sód nie jest zalecany kobietom w ciąży i dzieciom, osobom chorym na nerki i z podwyższonym ciśnieniem krwi. Woda sodowana ma słonawy smak.
- **Chlorki** – uzupełniają brak soli i zwiększają wydolność organizmu.
- **Siarczany** – stymulują działanie wątroby, przyspieszają przemianę materii. Poleca się je osobom cierpiącym na zaparcia i niestrawność.
- **Jod** – zapewnia równowagę hormonalną i prawidłowe funkcjonowanie organizmu. To bardzo istotny pierwiastek dla kobiet w ciąży, dzieci i alergików. Ponieważ niewiele wód pitnych zawiera naturalny jod, popularne stały się tzw. wody jodowane, które nasyca się jodem na etapie produkcji.

• **Żelazo** – pomaga tworzyć hemoglobinę, jego niedobór prowadzi do anemii, osłabienia i łamliwości paznokci.
• **Woda z napisem „szczawa”** to woda z naturalną zawartością dwutlenku węgla, szczypiąca w język, o charakterystycznym, nieprzyjemnym zapachu siarkowodoru. Szczawa pomaga w nieżycie nosa i gardła, rozedmie płuc i astmie.

Pamiętajmy, że osoby chore lub przyjmujące leki powinny bezwzględnie zasięgnąć porady lekarza prowadzącego co do rodzaju wody, którą na co dzień piją. Jeśli zastanawiają się Państwo, czy wybrać wodę gazowaną, czy też niegazowaną, to warto wziąć pod uwagę, że specjaliści od żywienia zalecają picie **niegazowanej wody mineralnej**. Jednak woda mineralna zawierająca dwutlenek węgla ma także kilka pozytywnów, bo wspomaga trawienie i leczy niedokwasotę. Zrezygnować natomiast powinny z niej osoby z chorobą wrzodową, nadkwasotą żołądka oraz problemami z gardłem i krtanią. Wód gazowanych nie poleca się także osobom z niewydolnością układu krążenia i układu oddechowego. Pamiętajmy, że odpowiednia woda będzie nie tylko uzupełnieniem naszej codziennej diety, może również leczyć niektóre schorzenia. Zatem, jeśli woda, którą zamierzamy pić, ma nie tylko gasić pragnienie, ale też uzupełniać niedobory minerałów, wybierzmy wodę, która zawiera ten minerał, którego nam brakuje. Oto kilka cennych wskazówek.

- ▶ Jeśli **uprawiasz sport**, jesteś narażony na szybszą utratę cennych dla organizmu minerałów, bo tracisz je wraz z potem – wybierz wodę wysokozmineralizowaną.
- ▶ Jeśli masz **słabe, łamliwe kości** – wybierz wodę bogatą w wapń.
- ▶ Jeśli masz **kłopoty z trawieniem** – wybierz wodę bogatą w wodorowęglany.
- ▶ Jeśli **cierpisz na nadciśnienie** – sięgnij po wodę ubogą w sód.
- ▶ Jeśli prowadzisz **stresujący tryb życia** lub **pijesz dużo kawy** – pij wodę bogatą w magnez.

- ▶ Jeśli masz **problem z nerkami** – wybierz wodę o niskiej zawartości minerałów.
- ▶ Jeśli **jesteś na ścisłej diecie** – kupuj wodę bogatą zarówno w magnez, jak i wapń.
- ▶ Jeśli **spodziewasz się dziecka** – wybierz wodę niskozmineralizowaną.

Zwróćmy szczególną uwagę na **wody smakowe**. Zawierają one zwykle: • dużo cukru – **około 17 tyżeczek w 1,5 l**, • benzoensan sodu (który może nasilać alergię i nadpobudliwość), • kwas cytrynowy (w dużych ilościach zaburza wchłanianie wapnia). Wybierając taką wodę, należy bardzo dokładnie czytać etykiety i szukać takiej wody, która jest słodzona naturalnymi sokami owocowymi, bez dodatku konserwantów. Prościej jest przygotować wodę smakową samodzielnie – wystarczy do dzbanka z wodą dorzucić ulubione owoce lub dołączyć odrobinę soku. To doskonały pomysł dla osób, które próbują odstawić słodkie napoje.

Literatura:

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia DzU85 poz.466 z 2011,
- www.poradynazdrowie.pl,
- www.urodaizdrowie.pl,
- <http://aktywniepozdrowie.pl/napoje-i-spolka/eliksir-zycia>,
- <http://www.uroda-wdziek.pl/zdrowie/odchudzanie-i-zwywienie/wybor-wody-mineralnej.html>
- http://www.protest.pl/tests_article/167328,0/Test+w%C3%B3d+mineralnych+i+%C5%BAr%C3%B3dla-nych_Wyb%C3%B3r+wody.html
- <https://www.medicover.pl/o-zdrowiu/jaka-wode-pic-szum-wokol-wody,3864,n,2669>

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo

- nauczyciel w SP w Tyczynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

Odszkodowanie i zadośćuczynienie - jakie są różnice?

Odszkodowanie ma charakter kompensacyjny i jest pieniężną równowartością szkody majątkowej. Świadczenie to należy się poszkodowanemu za wyrządzenie szkody przez podmiot, który tę szkodę wyrządził lub który ponosi za nią odpowiedzialność. Odszkodowanie ma na celu zrekompensowanie szkody majątkowej, a więc zrekompensowanie uszczerbku w dobrach lub interesach prawnie chronionych. Szkada może dotyczyć mienia, a więc wszystkiego, co należy do poszkodowanego, a co nie jest bezpośrednio związane z jego osobą. Dla przykładu: szkodą na mieniu może być np. zniszczenie aparatu fotograficznego czy porysowanie samochodu. Natomiast szkodą wyrządzoną na osobie jest np. złamanie ręki przy poślizgnięciu się na świeżo umytej podłodze.

Zadośćuczynienie zaś jest rekompensatą pieniężną szkody o charakterze niemajątkowym. To świadczenie, które ma na celu złagodzenie cierpienia fizycznego, psychicznego, bólu, wszelkich dolegliwości, niedogodności i ograniczeń, jakich doznał poszkodowany. Stanowi ono rekompensatę krzywdy na osobie poszkodowanego w niefortunnym wypadku. Przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia uwzględnia się indywidualne okoliczności sprawy, a w szczególności rodzaj i rozmiar

doznanych obrażeń ciała, długość i uciążliwość leczenia (np. przebyte operacje), trwałość następstw powypadkowych (np. blizny) czy rokowania na przyszłość. Zadośćuczynienie dla przykładu może zostać przyznane najbliższemu członkowi rodziny zmarłego, który uległ śmiertelnemu wypadkowi.

Najogólniej mówiąc, różnica pomiędzy odszkodowaniem a zadośćuczynieniem dotyczy charakteru szkody. Przy odszkodowaniu mówimy o szkodzie majątkowej, którą łatwo da się wycenić. Natomiast wysokości zadośćuczynienia – wobec tego, iż dotyczy krzywdy o charakterze niemajątkowym – nie da się oszacować w ten sam sposób jak odszkodowania.

Materiał źródłowy:

- ustawa z dnia 23.04.1963 r. *Kodeks cywilny* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145, 1495, z 2020 r. poz. 875),
- Andrzej Kidyba (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*. Tom III. Zobowiązania – część ogólna, wyd. II.

Rubrykę redaguje:

Artur Maziarz - radca prawny

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk
w Tyczynie

zaprasza do zapisów na:

Zajęcia wakacyjne Kreatywny sposób na nudę

Zajęcia odbędą się w M - GOK Tyczyn

W dniach

10, 11, 13 oraz 14 sierpnia 2020

W godzinach

od 9:00 do 12:00

Zapisy do 5 sierpnia
pod numerem:

Tyczyn: 17 229 32 39

Zapraszamy dzieci w wieku od 7 do 12 lat,
które nie uczestniczyły
w pierwszym turnusie zajęć wakacyjnych

Liczba miejsc ograniczona

**zajęcia
bezpłatne!!!**

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Drążek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 7. numeru „Głosu Tyczyna” (7/2020)

Znajdź pary takich samych lodów

Rozwiąż rebusy

+

lfia

etka

Rozwiązanie: _____

+

nka

pu

Rozwiązanie: _____

+

+

S

wa

ra

Rozwiązanie: _____

+

tawiec

rt

Rozwiązanie: _____

Marta Jakubiec - „Truskawkowe bambosze”

Jakiś czas temu natknęłam się na bardzo ciekawą opowieść w kronice pod tytułem „Historia zielonego dworu”. Otóż pewien król Łączka na obchodzone hucznie urodziny otrzymał w prezencie od żuczka Zygmunta truskawkowe bambosze.

– Proszę, królu, noś je na zdrowie. Pantofelki te mają dodatkową zaletę: poprawiają humor, wspomagają apetyt – przekonywał żuczek.

Król podziękował, uściskał żuczka rad bardzo z otrzymanego prezentu. - Mniam! Truskawkowe buciki! - wymieniły spojrzenia tłuste ślimaki, z którymi król Łączka toczył spory z powodu wyrządzanych systematycznie przez ślimaki szkód w obrębie królestwa.

Tego dnia, kiedy odbyła się uczta urodzinowa, król Łączka położył się wcześniej spać. Ostatnie godziny pełne wrażeń zmęczyły króla: a to popisy taneczne motyli, a to orkiestra świerszczy na skrzypce i wiolonczele, a to pszczołek i trzmiele brzęczące opowiastki.

Truskawkowe buciki stały pod królewskim łóżem i nic nie wskazywało na to, żeby miały gdzie się ulotnić. A jednak kiedy kos Marcel wyśpiewywał powitalne hymny na rzecz budzącego się dnia, król przetaił zaspane oczy, próbując namierzyć pod łóżkiem bambosze. Ale... nie było ich! Ojej! Może gdzieś je zostawiłem? - myślał gorączkowo władca, otwierając drzwi kolejnych komnat. Tymczasem pisarz nadworny w kronice „Historia zielonego dworu” taki oto wpis zanotował:

*Przez żdźbła i pnącza
Poranną rosą
W piżamie z mgieł tkaney
Biega król boso
Król jest zmartwiony
Słychać okrzyki
Czy widział ktokolwiek moje buciki?
Zbiegły się mrówki kto żył był jaki
Ciekawski pajak nadstawił ucha
Dżdżownica burczała to pewnie mucha
Biedronka natomiast to pewnie ślimaki*

Po utracie bamboszy król Łączka stracił humor, schudł i nie miał ochoty na przyjmowanie gości. Sprawa zaś królewskich bucików trafiła do sądu, gdzie przewodnicząca Jaszczurka przepytывała kolejno świadków.

– Nie mam z tym nic wspólnego - odzęgnywała się mucha.
– Czy w takim razie widziała pani kogoś, kto mógłby skraść królewskie buciki? – dopytywała jaszczurka.

– Nie, nie widziałam.
– Dziękuję bardzo. Proszę o głos ślimaki.
– My, podobnie jak muchy, nie mamy z tym nic wspólnego. Ale... widzieliśmy kogoś, kto przed wieczorem buszował na dworze.

– Ooo! - rozległ się po Sali pomruk zdziwienia. - Kto to był? Kto? - przekrzykiwali się zebrani.
– Proszę o spokój! – uciszała wszystkich jaszczurka. - Proszę pozwolić mówić ślimakom.
– Było to przed deszczem - zaczął ślimak. - Wypatrywałem akurat chmur, dlatego wspiałem się wysoko na łąkę pokrzywy, aż tu nagle jakiś potwór zawisł nade mną i zaczął robić mi zdjęcia. Z wrażenia spadłem i cały się potłukłem. Ten potwór kręcił się później po królewskich komnatach i opychał się w królewskiej kuchni malinowym musem.

– Ooo – zebrani w sali sądowej znów się oburzyli.
– Cisza! - jaszczurka po raz kolejny uderzyła młoteczką. - Proszę opisać tego potwora.
– Był, był... duży, większy od pokrzywowego drzewa i miał dwie nogi – ślimak ze strachem opisywał owego napotkanego potwora.

– A więc to tak... - zdumiała się jaszczurka. Zebrani zdawali się rozumieć, kto mógł zabrać truskawkowe buciki.

A co na to król Łączka? Pisarz nadworny w kronice „Historia zielonego dworu” tak skończył opowieść:

*Król chwilę myślał, jakby też zgadł,
Niech wyjdą na zdrowie temu, kto je zjadł...*

Marta Jakubiec – mieszka koło Przeworska. Ukończyła pomałowane studium turystyczne (pracowała jako pilot wycieczek do Paryża), z wykształcenia jest katechetką. Bajki dla dzieci pisze od prawie 10 lat. Pomysł czerpie z obserwacji ludzi i przyrody. Lubi przebywać na łonie natury, bliska jest jej poezja Haliny Poświatowskiej i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.

Prowadzi fanpage na portalu Facebook (Margolette Antoine), na którym publikuje nie tylko swoje bajki, ale także wiersze.

Jej bajki dla dzieci ukazują się cyklicznie na łamach „Głosu dla dzieci”.

*Absolwenci
Szkoły Podstawowej
im. Stanisława Staszica
w Tyczynie*

Klasa 8a

**Rok szkolny
2019/2020**

*mgr Agnieszka Szopa
wychowawca klasy*

*Julia
Buk*

*Bernadetta
Buldak*

*Julia
Drązek*

*Kamil
Filip*

*Kamila
Grunko*

*Magdalena
Janosz*

*Julia
Karpeta*

*Zuzanna
Kawa*

*Szymon
Klimasz*

*Aleksandra
Kotula*

*Julia
Kustek*

*Maja
Ligeza*

*Mikołaj
Piotrowski*

*Martyna
Ponde*

*Anna
Rabciejska*

*Julia
Skiba*

*Radosław
Szpindor*

*Maja
Szura*

*Hubert
Syfer*

*Kacper
Ślęzak*

*Konrad
Trzeciak*

*Jakub
Walusiewicz*

*Kacper
Werner*

*Sebastian
Wilk*

*Absolwenci
Szkoły Podstawowej
im. Stanisława Staszica
w Tyczynie*

Klasa 8b

**Rok szkolny
2019/2020**

*mgr Sylwia Skiba
wychowawca klasy*

*Angelina
Bekerska*

*Wojciech
Borkowski*

*Fabian
Domino*

*Patrycja
Drązek*

*Jakub
Gniewek*

*Kornelia
Grząbziel*

*Franciszek
Hadlaw*

*Bartosz
Halon*

*Piotr
Janosz*

*Michał
Korytko*

*Joanna
Kotula*

*Jakub
Leniart*

*Stanisław
Litwicki*

*Judyta
Madejska*

*Emilia
Makara*

*Dawid
Orzech*

*India
Piątkowska*

*Kinga
Prokop*

*Kamil
Samolej*

*Karolina
Staniek*

*Amelia
Stec*

*Jakub
Szafran*

*Miłosz
Szczotka*

*Katarzyna
Wiatel*

DOŻYŃKI GMINY TYCZYN

W związku
z zaistniałą sytuacją
sanitarno - epidemiologiczną
**LICZBA MIEJSC
OGRANICZONA !!!**

23 sierpnia 2020 Niedziela

Plac przy Centrum Dziedzictwa Kulturowego
i Informacji Turystycznej w Tyczynie

- 16:00 Uroczysta Msza Święta w Kościele Parafialnym w Tyczynie
- 17:00 Przemarsz korowodu dożynkowego z rynku na plac przy Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie
- 17:30 Koncert melodii ludowych w wykonaniu Orkiestry Dętej z Mogielnicy
  - prezentacja wieńców dożynkowych
  - ogłoszenie konkursu Tyczyn Gminą pełną kwiatów i zieleni"
- 18:30 Występy wokalne zespołów śpiewaczych:
Borkowianie, Hermanowianki, Kielnarowianie, Tyczyniaczy oraz Kapeli Wójta Tycznera
- 19:00 Koncert: **"KAPELA PIECZARKI"**

Dodatkowe atrakcje:

- stoiska kulinarne i rękodzielnicze
- dmuchańce dla dzieci

Organizatorzy:

Burmistrz
Tyczyna

MGOK
Miejski Gminny Ośrodek Kultury
Tyczyn

